

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem JUDr. Ondřejem Szalonnásem ve věci

žalobce: R. P., nar. dne X,
bytem X,
*zastoupen JUDr. Ladislavem Jiráskem, advokátem
se sídlem Klíčová 199/2, 353 01 Mariánské Lázně,*

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha 5,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 1. 2022, č. j. X

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Předmět řízení

1. Žalobce brojí proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 1. 2022, č. j. X (dále též jen: „*napadené rozhodnutí*“), kterým byly zamítnuty jeho námitky a potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 24. 11. 2021, č. j. X. Jím žalovaná zamítla žalobcovu žádost o starobní důchod pro nesplnění podmínek stanovených v § 28 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále též jen:

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

„ZDP“) a ustanovení § 2 nařízení vlády č. 363/2009 Sb., o stanovení důchodového věku a přepočtu starobních důchodů některých horníků, kteří začali vykonávat své zaměstnání před rokem 1993 ve znění účinném od 1. 6. 2015 (dále též jen: „NV 363/2009“).

2. Podstata věci tkví v tom, že žalobce je přesvědčen, že mu svědčí nárok na snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod, neboť od 16. 9. 1985 pracoval jako provozní elektrikář a od 18. 11. 1985 jako důlní elektrikář v podniku DIAMO s. p. Poté nastoupil od 1. 6. 1992 ke společnosti REKON a. s., kde pracoval také jako vedoucí elektro. Na dole Svornost vykonával funkci vedoucího elektro a strojní části důlního střediska od 1. 7. 1992 do 31. 12. 1996, a to po celou dobu rekonstrukce v kontrolovaném pásmu v podzemí bývalého uranového dolu, který byl před 31. 12. 1992 zařazen do kategorie I. AA-uran na základě nařízení vlády č. 117/1988 Sb., o zařazování zaměstnání do I. a II. pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení. Žalobce má za to, že splnil podmínky NV 363/2009. Podle jeho názoru je navíc napadené rozhodnutí v rozporu s § 1 odst. 1 písm. f) a § 3 odst. 1 zákona č. 198/2009 Sb., antidiskriminačního zákona.
3. V projednávané věci tedy stojí před soudem dvě sporné otázky: 1) zda žalobce splnil podmínky pro snížení důchodového věku dle NV 363/2009 (resp. zda lze dobu jeho zaměstnání u zaměstnavatele REKON a. s. v období od 1. 7. 1992 do 31. 12. 1996 hodnotit jako dobu zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných uranových dolech, tj. I. AA-URAN pracovní kategorie; 2) pakliže by byla odpověď na prvou otázku záporná jen proto, že žalobce od 1. 7. 1992 do 31. 12. 1996 pracoval v soukromém podniku, zda je taková úprava v souladu se zákazem diskriminace, resp. s úpravou diskriminačního zákona.
4. Krajský soud v Plzni ve věci rozhoduje již podruhé. Jeho rozsudek ze dne 30. 12. 2022, č. j. 17 Ad 8/2022-49, jímž napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení, totiž zrušil NSS svým rozsudkem ze dne 24. 1. 2024, č. j. 6 Ads 28/2023-27. Sluší se podotknout, že v mezidobí došlo ke změně v obsazení krajského soudu, se kterou byli účastníci řádně seznámeni. Protože zástupce žalobce současně s odkazem na ústavní stížnost, kterou proti citovanému rozsudku NSS podal, navrhl, aby soud řízení přerušil, konstatuje soud, že důvody pro přerušení řízení neshledal. Především je třeba konstatovat, že závěry, ke kterým NSS ve svém rozsudku dospěl, jsou zcela jednoznačné, přičemž krajský soud je jimi vázán (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Řízení o ústavní stížnosti proti kasačnímu rozsudku NSS není obligatorním důvodem k přerušení řízení a soud dospěl k závěru, že není namístě řízení zatěžovat průtahem spočívajícím v jeho nedůvodném přerušení, když je možno právní závěry NSS vycházející z jeho ustálené rozhodovací praxe vtělené do kasačního rozsudku aplikovat bez dalšího. Ostatně, sám zástupce žalobce v kopii ústavní stížnosti, kterou soudu poskytl, uvádí, že si je vědom, že jde o ústavní stížnost nepřipustnou, jakkoli argumentuje vůči jejímu odmítnutí odkazem na § 75 odst. 2 písm. a) a b) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu. K poukazu zástupce žalobce na to, že o jeho návrhu na přerušení řízení dosud nerozhodl, soud dodává, že o takovém návrhu, nemíní-li mu soud vyhovět, se samostatně nerozhoduje.

Obsah žaloby

5. Žalobce v žalobě namítal, že podal dne 25. 8. 2021 žádost o přiznání starobního důchodu s tím, že mu tento nárok vznikl v souladu s ustanovením § 21 odst. 1 písm. a) zákona, když odpracoval 25 let, dosáhl věku 55 let a odpracoval v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení (dále též jen: „zákon o sociálním

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

zabezpečení“) nejméně 10 roků v uranových dolech a že splnil podmínky stanovené v NV 363/2009. Hlavním důvodem, proč žalovaná zamítla žádost žalobce byl ten, že u žalobce nebyly splněny podmínky stanovené v rozhodnutí NSS ze dne 21. 4. 2010, č. j. 6 Ads 122/2009-59, kterými jsou: zaměstnání bylo zákonem stanoveným způsobem (postupem podle § 17 zákona o sociálním zabezpečení) zařazeno do I. pracovní kategorie, soukromý podnik, v němž bylo takové zaměstnání vykonáváno, vznikl na základě transformace či privatizace státem vlastněného podniku, zaměstnání i po změně vlastnické formy zaměstnavatele bylo nadále vykonáváno za stejných (identických) podmínek jako v době, kdy bylo zaměstnání zařazeno do zvýhodněné pracovní kategorie. Podle názoru žalobce jsou podmínky stanovené v tomto rozsudku překonané, a dokonce v přímém rozporu se zákonem č. 198/2009 Sb. o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), který v § 1 odst. 1 písm. f) garantuje právo na rovné zacházení v oblasti práva sociálního zabezpečení. Žalobce také citoval § 3 odst. 2 téhož zákona, podle něhož se nepřímou diskriminací rozumí takové jednání nebo opomenutí, kdy na základě zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo praxe je z některého z důvodů uvedených v § 2 odst. 3 osoba znevýhodněna oproti ostatním. Podle názoru žalobce je podmínka stanovená v rozhodnutí NSS spočívající v tom, že pro vznik nároku na předčasný odchod do důchodu musí žadatel pracovat ve státním sektoru nebo v podniku, který vznikl na základě transformace či privatizace státem vlastněného podniku, zcela diskriminační, neboť zvýhodňuje zaměstnance státních či privatizovaných podniků, proti zaměstnancům soukromých podniků, kteří vykonávají totožnou práci a ve stejné pracovní kategorii, jakou vykonávali v minulosti u státních podniků.

6. Přitom soukromé podniky a podnikatelé hradili za své zaměstnance stejné odvody na sociální pojištění jako státní podniky a podniky privatizované, a není tedy důvodu nahlížet na jejich zaměstnance jinak. Opačný názor by byl zcela jednoznačně diskriminační. V tomto ohledu nelze souhlasit s názorem NSS zmíněným v odstavci 27 citovaného rozhodnutí, kde uvádí: „Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že zákonnou podmínkou zařazení zaměstnání do zvýhodněných pracovních kategorií bylo kazuistické posouzení každého zaměstnání a jeho konkrétních podmínek příslušnými státními orgány postupy určenými zákonem. Pokud by došlo v soukromém podniku ke vzniku nového zaměstnání, které nebylo posouzeno výše popsanou procedurou a zavedeno dle příslušných právních předpisů do resortních seznamů zaměstnání zařazených do I. pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení, pak by nebylo možno takovéto zaměstnání zpětně pouze například dle analogie mezi zvýhodněná zaměstnání ex post zařadit. V takovémto případě se již jedná o odlišné podmínky, neboť zaměstnanec již vstupoval do nového pracovněprávního vztahu bez souvislosti s předchozím zaměstnáním a v nových podmínkách si již sjednával mzdová a další ujednání. U takovýchto nově vzniklých zaměstnání by se nenaplnila základní podmínka stanovená zákonem (§ 17 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb. ve znění účinném do 31. 5. 1992) pro vytvoření nového pracovního místa ve zvýhodněné pracovní kategorii. Takovou zákonnou podmínkou bylo rozhodnutí příslušného ústředního orgánu, v jehož oboru působnosti se vykonávalo posuzované zaměstnání, o zařazení zaměstnání do resortního seznamu zaměstnání zařazených do I. a II. pracovní kategorie formou výnosu. Nejvyšší správní soud tedy tímto vypořádává námitku stěžovatelky spočívající v tom, že podmínkou pro zařazení do I. Pracovní kategorie je výkon zaměstnání v organizaci, která spadala do působnosti některého z resortů a jednalo se o zaměstnání, které bylo výnosem příslušného orgánu zařazeno do resortního seznamu. Závěry Nejvyššího správního soudu v tomto konkrétním případě rozhodně nemohou být aplikovány na všechna zaměstnání vykonávaná u soukromého zaměstnavatele, která mají charakter obdobný zaměstnání zařazenému do zvýhodněné I. pracovní kategorie, to by bylo ostatně nespravedlivé paušální zvýhodnění

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

soukromých zaměstnavatelů, kteří zaměstnance v rizikových provozech využívali, avšak nijak se nepodíleli na zvýšených nákladech spojených s jejich důchodovým zvýhodněním.“

7. Argumentace NSS v tomto ohledu podle žalobce vůbec nemůže obstát, neboť privatizované podniky se na zvýšených nákladech spojených s důchodovým zvýhodněním nepodílely. Rozhodně pak nelze uznat ani úvahu v tom směru, že si zaměstnanci uzavírající nové pracovní místo u soukromého podniku mohli s ohledem na své zařazení sjednat nové mzdové či jiné zvýhodnění. Jak již žalobce uvedl, odvody na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti byly již v roce 1992 stejné u všech profesí a rozhodně nelze souhlasit se závěrem NSS, že by se u takovýchto zaměstnání nenaplnila základní podmínka stanovená zákonem, tedy ustanovením § 17 odst. 2 zákona o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31. 5. 1992, tedy vytvoření nového pracovního místa ve zvýhodněné kategorii. Toto ustanovení žádnou takovou podmínku nestanovilo, když znělo: *„Federální ústřední orgány státní správy a ústřední orgány státní správy republik, v jejichž oborech působnosti se vykonávají práce, které odůvodňují, aby zaměstnání byla zařazena do I. nebo II. pracovní kategorie, vydávají v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a příslušným ministerstvem práce a sociálních věcí, a jde-li o ústřední orgány státní správy republik též v dohodě s příslušným ministerstvem zdravotnictví a sociálních věcí republiky, svými výnosy resortní seznamy zaměstnání zařazených do I. a II. pracovní kategorie.“*
8. NSS i na tomto místě podle žalobce mylně uvádí, že se jednalo o ustanovení § 17 odst. 2 zákona o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31. 5. 1992, když k tomuto datu odst. 2 již neplatil, neboť byl zrušen již zákonem č. 306/1991 Sb. účinným od 1. 8. 1991.
9. Žalobce pracoval ve společnosti DIAMO s. p. od 16. 9. 1985 jako provozní elektrikář a od 18. 1. 1985 jako důlní elektrikář, a to až do 31. 5. 1992. Poté nastoupil od 1. 6. 1992 ke společnosti REKON a s., kde pracoval také jako vedoucí elektro. Na dole Svornost vykonával funkci vedoucí elektro a strojní části důlního střediska od 1. 7. 1992 do 31. 12. 1996, kdy podle potvrzení společnosti Lázně Jáchymov po celou dobu rekonstrukce vykonával práce v kontrolovaném pásmu v podzemí bývalého uranového dolu, který byl před 31. 12. 1992. zařazen do kategorie I. AA-Uran na základě nařízení vlády č. 117/1988 Sb., o zařazování zaměstnání do I. a II. pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení. Místem výkonu práce žalobce bylo tedy důlní dílo Svornost. Tuto skutečnost ostatně potvrdili i statutární zástupce společnosti REKON a s., kteří v té době ve společnosti pracovali, když samotná společnost dnes již bohužel neexistuje a byla z obchodního rejstříku již vymazána. Ze stanoviska Českého báňského úřadu ze dne 13. 8. 1981 zaslaného Československým státním lázním, lázeňské organizaci Jáchymov, je jednoznačné, že důl Svornost má charakter uranového dolu a toto stanovisko bylo vydáno právě za účelem jednání s nadřízenými orgány o pracovní a sociálně-pracovní postavení pracovníku v dole Svornost.
10. Žalovaná pochybila, když se vůbec nevypořádala s tím, že žalobce doložil, že v období od 1. 7. 1992 do 31. 12. 1996 pracoval jako vedoucí elektro a strojní části důlního střediska na dole Svornost v Jáchymově, a to při rekonstrukci tohoto důlního střediska. Tuto skutečnost potvrdili nejen statutární orgány společnosti REKON a s., u které žalobce pracoval, ale i vlastník dolu společnost Léčebné lázně Jáchymov a s., a to dle potvrzení ze dne 23. 8. 2021. Skutečnost, že bývalý zaměstnavatel žalobce, společnost REKON a s., nevedl evidenci pracovníka v hornictví a nepředal tyto informace ve výkazech pro Českou správu sociálního zabezpečení, nemůže být přičítána k tíži žalobce.
11. Podle ustanovení § 74 zákona ZDP nároky na snížení věkové hranice pro vznik nároku na

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

starobní důchod podle předpisů platných před 1. 1. 1996 po odpracování stanovené doby zaměstnání v I. pracovní kategorii nebo v I. (II.) kategorii funkcí zůstávají zachovány. Snížená věková hranice pro vznik nároku na starobní důchod se přitom považuje pro účely tohoto zákona za důchodový věk.

12. Podle ustanovení § 74a odst. 2 ZDP u pojištěnců, kteří vykonávali před 1. 1. 1993 aspoň po dobu 10 let zaměstnání při těžbě, průzkumu a zpracování uranové rudy, které bylo podle předpisů účinných před tímto dnem zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let, činí důchodový věk 55 let, pokud tohoto věku dosáhli po 30. červnu 2006. Za zaměstnání při těžbě, průzkumu a zpracování uranové rudy se pro účely věty první nepovažuje zaměstnání v hornictví vykonávané pod spodní úrovní nadloží a na skrývce v povrchových dolech (lomech) na radioaktivní suroviny.
13. Žalobce má za to, že splňuje podmínky NV 363/2009 o stanovení důchodového věku a přepočtu starobních důchodů některých horníků, kteří začali vykonávat své zaměstnání před rokem 1993. Toto nařízení se vztahovalo na osoby, které vykonávaly před 1. 1. 1993 zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, které bylo podle předpisů účinných před tímto dnem zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let, odpracovaly v zaměstnání v hornictví celkem aspoň 3 300 směn, popřípadě, jde-li o zaměstnání v hornictví v uranových dolech, 2 200 směn, nebo, pokud výkon zaměstnání v hornictví skončily z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice, odpracovaly v zaměstnání v hornictví celkem aspoň 3 081 směn, popřípadě, jde-li o zaměstnání v hornictví v uranových dolech, 1 981 směn. Za dobu po 31. 12. 1992 se podle NV 363/2009 za odpracovanou směnu považuje každá směna, v níž osoba po převážnou část vykonávala podle potvrzení vydaného zaměstnavatelem pod zemí zaměstnání v hornictví. Podle § 4 NV 363/2009 měli zaměstnavatelé, u nichž byly po 31. 12. 1992 zaměstnány osoby vykonávající zaměstnání v hornictví, potvrdit počet směn odpracovaných pod zemí v zaměstnání v hornictví na žádost těchto osob, a to na tiskopisu vydaném Českou správou sociálního zabezpečení. Toto potvrzení však firmou REKON a.s. nebylo vydáno, neboť společnost zanikla skončením konkurzního řízení vedeného u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 26 K 89/2000. Podle potvrzení Českého báňského úřadu ze dne 13. 8. 1981, č. j. 4848-Z/1981, splňuje charakter dolu Svornost a charakter práce pracovníků tohoto dolu práce pracovníků v hornictví v hlubinném dolu ve smyslu příslušné vyhlášky. Podle tohoto potvrzení aspekty bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v hlubinném dolu plně odpovídají poměrům v hlubinném dolu, neboť v dole Svornost se uskutečňují tytéž práce stejně kvalifikovanými pracovníky jako u jiných hlubinných uranových dolů. Skutečnost, že na povrch je dopravována kapalina (radioaktivní minerálka) a nikoliv tuhý materiál, na tomto charakteru lomu nic nemění.

Vyjádření žalované

14. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla její zamítnutí s tím, že podle § 38 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, je primárním důkazním prostředkem sloužícím k osvědčení doby pojištění a získaných vyměřovacích základů zejména evidenční list důchodového pojištění. Teprve při jeho absenci lze přistoupit k aplikaci obecných pravidel dokazování, které jsou stanoveny v § 51 odst. 1 správního řádu, podle něhož k provedení důkazů lze užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Jde zejména o listiny, ohledání, svědeckou výpověď, znalecký posudek, mzdové listy apod. Pro účely prokázání doby pojištění lze aplikovat ustanovení § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, a použít čestného prohlášení nejméně dvou svědků žadatele o důchod, ovšem pouze v případě, nelze-li tuto dobu prokázat jinak.

15. Součástí prvoinstančního rozhodnutí ze dne 24. 11. 2021, č. j. R-24.11.2021-427/650 926 1088, je osobní list důchodového pojištění ze dne 19. 11. 2021, což je přehled o odpracované době žalobce. Lze z něj vysledovat mimo jiné dobu pojištění zhodnocenou v preferované pracovní kategorii od 16. 9. 1985 do 31. 5. 1992 zhodnocenou jako doba zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných uranových dolech (I. AA-URAN pracovní kategorie), a to na podkladě evidenčního listu důchodového zabezpečení zaměstnavatele DIAMO správa uranových ložisek o. z., Příbram vyhotoveného dne 9. 3. 1994. Následující dobu pojištění od 1. 6. 1992 do 31. 12. 1995 žalovaná zhodnotila na podkladě evidenčního listu důchodového zabezpečení ze dne 15. 1. 2001 vyhotoveného zaměstnavatelem REKON a.s., Plzeňská 181, Mariánské Lázně. Tentýž zaměstnavatel vyhotovil téhož dne evidenční list důchodového pojištění potvrzující dobu pojištění žalobce od 1. 1. 1996 do 31. 12. 2000. Doba pojištění od 1. 6. 1992 do 31. 12. 2000 byla zhodnocena ve III. pracovní kategorii.
16. Podmínkou pro aplikaci NV 363/2009 je, aby část získané doby zaměstnání v hornictví I. AA pracovní kategorie spadala do období před 1. 1. 1993 a část do období po 31. 12. 1992. Žalobce podle žalovaného tuto podmínku nesplňuje, neboť v I. AA pracovní kategorii v hlubinných dolech se stálým pracovištěm pod zemí získal 10 let a 254 dnů pouze v období do 31. 12. 1992, k tomuto dni dosáhl nejvyšší přípustné expozice a skončil výkon tohoto vybraného zaměstnání v hornictví. Účelem přijetí NV 363/2009 nebylo zmírnění podmínek za výkon zaměstnání v I. AA pracovní kategorii v období před 1. 1. 1993, které byly stanoveny právními předpisy účinnými před 1. 1. 1996 pro snížení důchodového věku u zaměstnanců v hornictví, ale stanovit nový nárok na snížení důchodového věku dalšímu okruhu horníků, kteří začali vykonávat zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných (uranových) dolech před 1. 1. 1993, ve výkonu tohoto zaměstnání pokračovali i po 31. 12. 1992, avšak z důvodu zrušení pracovních kategorií zákonem č. 235/1992 Sb., o zrušení pracovních kategorií a o některých dalších změnách, nesplnili podmínky pro snížení důchodového věku na 55 let podle zákona o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 1995. Žalobce žádný počet směn po 31. 12. 1992 neodfáral, a nespadá tedy do osobního rozsahu NV 363/2009.
17. Žalobce se podle žalované domáhá toho, že i jeho následující výkon zaměstnání od 1. 7. 1992 u společnosti REKON a.s. Lázně byl výkonem zaměstnání v preferované I. AA – URAN pracovní kategorii. Pro souzenou věc je prioritní pohled na samotnou společnost REKON a.s. Žalovaná odkázala na rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2021, č. j. 6 Ads 230/2021-24, v němž se zabýval obdobným problémem, který lze vztáhnout na nyní souzenou věc: *„Nyní posuzované rozhodnutí pak žalovaná vydala, aniž by ve věci provedla další dokazování, tedy aniž splnila to, co jí krajský soud rozsudkem č. j. 16 Ad 61/2018 - 50 uložil. V tomto směru lze souhlasit se stěžovatelem, že krajský soud stejnou situaci posoudil v nyní napadeném rozsudku odlišně než ve svém předešlém rozhodnutí, v čemž lze spatřovat pochybení (či spíše procesně neekonomický postup), jde však o vadu procesní bez vlivu na zákonnost zamítavého rozsudku krajského soudu, neboť důvody, na němž spočívá, jsou odlišné. Skutečnost, že stěžovatel neprokázal, že práce, kterou vykonával v období od 30. listopadu do 31. prosince 1992, svým charakterem odpovídala zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných (uranových) dolech (tedy zaměstnání zařazeného do preferované pracovní kategorie I. AA ve*

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

smyslu § 14 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení), totiž nebyla jediným a ani hlavním důvodem pro zamítnutí jeho námitek. Žalovaná též konstatovala, že podmínkou pro zařazení zaměstnání u soukromého podniku do preferované pracovní kategorie je, že tento soukromý podnik vznikl privatizací či transformací státem vlastněného podniku, avšak společnost REKON a.s., pro kterou na konci roku 1992 stěžovatel pracoval, tímto způsobem nevznikla.

18. *Tento závěr, který stěžovatel nijak nezpochybňuje, vychází z již citovaného rozsudku ze dne 21. dubna 2010 č. j. 6 Ads 122/2009–59, č. 2093/2010 Sb. NSS, v němž Nejvyšší správní soud shledal, že jako zaměstnání I. pracovní kategorie je třeba uznat i zaměstnání v soukromém podniku v době do 31. prosince 1992, pokud došlo ke kumulativnímu naplnění tří podmínek: 1) zaměstnání bylo zákonem stanoveným způsobem (podle § 17 zákona o sociálním zabezpečení) zařazeno do I. pracovní kategorie, 2) soukromý podnik, v němž bylo takové zaměstnání vykonáváno, vznikl na základě transformace či privatizace státem vlastněného podniku, a 3) zaměstnání i po změně vlastnické formy zaměstnavatele bylo nadále vykonáváno za stejných podmínek jako v době, kdy bylo zaměstnání zařazeno do zvýhodněné pracovní kategorie. Nejvyšší správní soud dále uvedl, že pokud by v soukromém podniku došlo ke vzniku nového zaměstnání, které nebylo posouzeno podle § 17 zákona o sociálním zabezpečení a zavedeno dle příslušných právních předpisů do resortních seznamů zaměstnání zařazených do I. pracovní kategorie, nebylo by možné takové zaměstnání mezi zvýhodněná zaměstnání ex post zařadit. V takovém případě už totiž zaměstnanec vstupoval do nového pracovněprávního vztahu bez souvislosti s předchozím zaměstnáním a v nových podmínkách si již sjednával mzdová a další ujednání. Závěry Nejvyššího správního soudu tedy nelze aplikovat na všechna zaměstnání vykonávaná u soukromého zaměstnavatele, která mají charakter obdobný zaměstnání zařazenému do zvýhodněné I. pracovní kategorie. Na základě uvedeného lze konstatovat, že rozsudek krajského soudu a rozhodnutí žalované ob stojí i bez problematických závěrů o charakteru práce, kterou stěžovatel u společnosti REKON a.s. vykonával. I kdyby totiž svědkové nakonec potvrdili, že stěžovatel pro tuto společnost pracoval pod zemí v hlubinných dolech, nebylo by možné mu tzv. hornický důchod (od 55 let) přiznat, neboť není splněna podmínka, že takovou práci vykonával pro soukromý podnik vzniklý transformací nebo privatizací státem vlastněného podniku. Nejvyšší správní soud znovu opakuje, že proti těmto závěrům krajského soudu stěžovatel nijak nebrojil.“*
19. Podle žalované s odkazem na rozsudek NSS lze jednoznačně konstatovat, že nebylo prokázáno, že by společnost REKON a. s. vznikla transformací či privatizací státního podniku, což je jednou z podmínek pro uznání zaměstnání v soukromém podniku v I. pracovní kategorii. Následkem tohoto konstatování nelze výkon zaměstnání žalobce po 1. 7. 1992 hodnotit jako výkon zaměstnání I. AA-URAN pracovní kategorie.
20. Co se týče zohlednění výpovědí svědků, jejich čestných prohlášení ze dne 19. 7. 2021, které jsou součástí spisové dokumentace žalobce, pro účely posouzení výkonu zaměstnání žalobce v I. AA- URAN pracovní kategorie, byť se to optikou citovaného rozsudku NSS jeví jako nadbytečné, žalovaná pro úplnost uvedla, že by po svědcích především požadovala co nejdetailnější popis žalobcem vykonávané práce, tedy charakter žalobcem skutečně vykonávané práce v podzemí, zda by mohli uvést přesný počet směn, které žalobce odpracoval za jednotlivé kalendářní měsíce v době od 1. 7. 1992 na pracovišti v podzemí v zaměstnání v hlubinném hornictví.
21. Žalobcem uvedení svědkové podle žalované potvrdili, že žalobce v době od 1. 7. 1992 do 31. 12. 1996 pracoval jako vedoucí důlního střediska na dole Svornost v Jáchymově při jeho

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

rekonstrukci, kdy byl tento důl v majetku společnosti Léčebné lázně Jáchymov a společnosti REKON a. s., a po celou dobu vykonával práce v kontrolovaném pásmu v podzemí bývalého uranového dolu, které byly dříve zařazeny do I. AA-URAN pracovní kategorie.

Replika žalobce

22. V replice žalobce navrhl výsledky svědků V. L., Ing. V. H. a P., přičemž první svědek měl pracovat spolu s žalobcem jak ve společnosti DIAMO s. p., tak ve společnosti REKON a.s. a může autenticky potvrdit, že žalobce vykonával u obou společností totožnou práci v hlubinném dole. Podle žalobce právě na něj se vztahovalo NV 363/2009. Podle žalobce jakýkoli jiný názor je proti smyslu tohoto nařízení, když bylo vydáno právě za účelem, aby i ta skupina horníků, kteří vykonávali zaměstnání v preferované pracovní kategorii, mohli dosáhnout nižšího důchodového věku i po zrušení pracovních kategorií. Žalobce poukázal na rozsudek NSS ze dne 23. 10. 2013, č. j. 3 Ads 123/2012-32, podle něhož NV 363/2009 bylo vydáno na základě zmocnění obsaženého v § 107 odst. 4 ZDP. Cílem tohoto zákonného zmocnění bylo stanovení nižšího důchodového věku horníkům, kteří vykonávali zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, které bylo podle předpisů účinných před 1. 1. 1993 zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let, toto zaměstnání přitom vykonávali před rokem 1993 i následně po zrušení pracovních kategorií od 1. 1. 1993 a kteří právě v důsledku zrušení pracovních kategorií nesplnili podmínku stanovené doby zaměstnání v I. Pracovní kategorii uvedenou v zákoně o sociálním zabezpečení, ve znění účinném ke dni 31. prosince 1995, pro stanovení důchodového věku 55 let. Vzhledem k tomu, že žalobce ke dni zrušení pracovních kategorií pracoval jako horník – vedoucí elektro a strojní části důlního střediska v uranovém dole Svornost a pracoval zde ještě po 1. 1. 1993, nařízení vlády se na něj podle jeho názoru zcela jistě vztahovalo.

Posouzení věci soudem

23. Soud ve věci rozhodl bez jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s. Žalobce s rozhodnutím věci bez jednání výslovně souhlasil. Žalovaná se na výzvu soudu, zda s rozhodnutím věci bez jednání souhlasí, ve stanovené lhůtě ani až do dne vyhlášení tohoto rozsudku nevyjádřila. V souladu s § 51 odst. 1 věta druhá s. ř. s. se proto má za to, že i ona s rozhodnutím věci bez jednání souhlasí.
24. Žaloba není důvodná.
25. Ve věci soud použil následující právní úpravu.
26. Podle § 28 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, platí, že „*pojištěnec má nárok na starobní důchod, jestliže získal potřebnou dobu pojištění a dosáhl stanoveného věku, popřípadě splňuje další podmínky stanovené v tomto zákoně.*“
27. Podle § 1 NV 363/2009 Sb. se toto nařízení „*vztahuje na osoby, které a) vykonávaly před 1. lednem 1993 zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech, které bylo podle předpisů účinných před tímto dnem 1) zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku aspoň 55 let, (dále jen „zaměstnání v hornictví“), b) odpracovaly v zaměstnání v hornictví celkem aspoň 3 300 směn, popřípadě, jde-li*

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

o zaměstnání v hornictví v uranových dolech, 2 200 směn, nebo, pokud výkon zaměstnání v hornictví skončily z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice, odpracovaly před 1. lednem 2009 v zaměstnání v hornictví celkem aspoň 3 081 směn, popřípadě, jde-li o zaměstnání v hornictví v uranových dolech, 1 981 směn. Počet těchto odpracovaných směn za dobu před 1. lednem 1993 se zjistí tak, že počet kalendářních dnů zaměstnání v hornictví se vynásobí koeficientem 0,6 a zaokrouhlí směrem nahoru; za dobu po 31. prosinci 1992 se za odpracovanou směnu považuje každá směna, v níž osoba uvedená v písmenu a) po převážnou část vykonávala podle potvrzení vydaného podle § 4 pod zemí zaměstnání v hornictví, a c) nesplnily podmínky uvedené v zákoně č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném ke dni 31. prosince 1995, pro stanovení důchodového věku 55 let.“

28. Podle § 2 NV 363/2009 Sb. „u osob uvedených v § 1, které a) nesplnily podmínky pro stanovení důchodového věku podle § 174 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném ke dni 31. prosince 1995, se důchodový věk stanoví tak, že od důchodového věku stanoveného podle § 32 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni 1. ledna 2010, se odečte 5 let, b) splnily podmínky pro stanovení důchodového věku podle § 174 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném ke dni 31. prosince 1995, důchodový věk činí 55 let a 6 měsíců; za důchodový věk se přitom považuje věk dosažený v posledním přičteném kalendářním měsíci v den, který se číslem shoduje se dnem narození pojištěnce, a neobsahuje-li takto určený měsíc takový den, považuje se za důchodový věk ten věk, který je dosažen v posledním dni posledního přičteného kalendářního měsíce.“
29. Podle § 174 zákona o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 1995, „občan, který vykonával před 1. lednem 1993 zaměstnání I. pracovní kategorie, popřípadě službu I. nebo II. kategorie funkcí, má po 31. prosinci 1992 nárok na starobní důchod též, jestliže byl zaměstnán nejméně 25 roků a dosáhl věku alespoň a) 56 let, byl-li zaměstnán nejméně 14 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a), popřípadě 9,5 roku, jde-li o takové zaměstnání v uranových dolech, nebo 19 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) až h) anebo 19 roků ve službě I. kategorie funkcí, b) 57 let, byl-li zaměstnán nejméně 13 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a), popřípadě 9 roků, jde-li o takové zaměstnání v uranových dolech, nebo 18 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) až h) anebo 18 roků ve službě I. kategorie funkcí, c) 58 let, byl-li zaměstnán nejméně 12 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a), popřípadě 8 roků, jde-li o takové zaměstnání v uranových dolech, nebo 16 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) až h) anebo 16 roků ve službě I. kategorie funkcí nebo 17,5 roku ve službě II. kategorie funkcí, nebo d) 59 let, byl-li zaměstnán nejméně 11 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. a), popřípadě 7,5 roku, jde-li o takové zaměstnání v uranových dolech, nebo 15 roků v zaměstnání uvedeném v § 14 odst. 2 písm. b) až l) anebo 15 roků ve službě I. nebo II. kategorie funkcí.“ Podle druhého odstavce téhož ustanovení: „Podmínkou vzniku nároku na starobní důchod podle odstavce 1 je, že zaměstnání I. pracovní kategorie nebo služba I. nebo II. kategorie funkcí trvaly ke dni 31. prosince 1992; za zaměstnání se pro tyto účely považují i náhradní doby a doby uvedené v § 5 odst. 1 a v § 6 odst. 1 nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 117/1988 Sb.“
30. Podle § 14 zákona o sociálním zabezpečení ve znění účinném do 31. 5. 1992 „zaměstnání jsou pro účely důchodového zabezpečení zařazena do 31. prosince 1992 podle druhu vykonávaných prací do tří pracovních kategorií. Zaměstnání I. a II. pracovní kategorie jsou uvedena v resortních seznamech zaměstnání zařazených do I. a II. pracovní kategorie vydaných před 1. červnem 1992; do III. pracovní kategorie patří zaměstnání, která nejsou zařazena do I. nebo II. pracovní kategorie.“

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

31. Podle § 17 zákona o sociálním zabezpečení ve znění účinném do 31. 5. 1992 „ústřední orgány státní správy republik, v jejichž oborech působnosti se vykonávají práce, které odůvodňují, aby zaměstnání byla zařazena do I. nebo II. pracovní kategorie, vydávají v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a příslušným ministerstvem práce a sociálních věcí republiky svými výnosy resortní seznamy zaměstnání zařazených do I. a II. pracovní kategorie. Za ostatní ústřední orgány a organizace republik, v jejichž oborech působnosti se vykonávají práce, které odůvodňují, aby zaměstnání byla zařazena do I. nebo II. pracovní kategorie, vydává tyto seznamy svým výnosem příslušné ministerstvo práce a sociálních věcí republiky v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí. Zvláštní zákony stanoví, která zaměstnání vykonávaná v oborech působnosti ústředních orgánů státní správy, a ostatních ústředních orgánů a organizací federace se zařazují do I. nebo II. pracovní kategorie.“
32. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaná svůj závěr že dobu zaměstnání žalobce u zaměstnavatele REKON a. s. v období od 1. 7. 1992 do 31. 12. 1996 nelze hodnotit jako dobu zaměstnání (I. pracovní kategorie) v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných uranových dolech (I. AA-URAN pracovní kategorie), opřela především o závěry rozsudku NSS ze dne 21. 4. 2010, č. j. 6 Ads 122/2009-59, č. 2093/2010 Sb. NSS, který připustil, že jako zaměstnání v I. pracovní kategorii lze uznat i zaměstnání, které bylo zákonem stanoveným způsobem (postupem dle § 17 zákona o sociálním zabezpečení ve znění účinném do 31. 5. 1992) zařazeno do I. pracovní kategorie, bylo vykonáváno v soukromém podniku, pokud tento podnik vznikl transformací či privatizací státem vlastněného podniku, a po změně vlastnické formy bylo toto zaměstnání vykonáváno za identických podmínek jako v době, kdy bylo zařazeno do zvýhodněné pracovní kategorie.
33. Soud připomíná, že závěry rozsudku NSS ze dne 21. 4. 2010, č. j. 6 Ads 122/2009-59, č. 2093/2010 Sb. NSS, o které se opírají závěry žalované v projednávané věci, resp. v něm obsažené stanovení tří podmínek, při jejichž kumulativním naplnění je třeba uznat za zaměstnání v I. pracovní kategorii i zaměstnání v privatizovaném soukromém podniku, nejsou nějakým ojedinělým judikatorním excesem. Především se jedná o rozhodnutí zařazené do sbírky rozhodnutí NSS, což samo o sobě vyjadřuje, že má z hlediska NSS konkrétní judikatorní přesah. Jde navíc o rozhodnutí, jehož závěry byly následovány a rozvíjeny i v další judikatuře NSS, byť na podkladě skutkových okolností relevantních z pohledu příslušných rozhodnutí (srov. např. rozsudky ze dne 15. 2. 2012, č. j. 6 Ads 141/2011-87 či ze dne 29. 5. 2013, č. j. 6 Ads 4/2013-24).
34. V posuzované věci je mezi účastníky předně sporné naplnění druhé uvedené podmínky, tj. zda žalobcovo zaměstnání bylo vykonáváno v soukromém podniku, který vznikl transformací či privatizací státem vlastněného podniku (jde o prvou otázku uvedenou v bodě 3 tohoto rozsudku).
35. Soud konstatuje, že žalobce tuto podmínku nesplňuje. Jeho zaměstnání ve společnosti REKON, a. s. v období od 1. 6. 1992 do 31. 12. 1996 (přičemž až od 1. 7. 1992 měl žalobce pracovat jako vedoucí důlního střediska při rekonstrukci dolu Svornost) totiž nebylo zaměstnáním, jež by mělo být klasifikováno v I. kategorii, protože nebylo vykonáváno v soukromém podniku, který vznikl transformací či privatizací státem vlastněného podniku. Společnost REKON, a. s. tímto způsobem nevznikla. Z toho plyne, že žalobce ke dni 31. 12. 1992 nevykonával zaměstnání I. pracovní kategorie. To v důsledku znamená, že žalobce nesplnil podmínku § 174 odst. 2 zákona o sociálním zabezpečení, ve znění účinném ke dni 31. 12. 1995. Žalobci lze započít jako dobu výkonu zaměstnání zařazené do pracovní kategorie I. AA-URAN toliko 6 let a 196 dnů, kterou získal v době, kdy byl zaměstnancem

státního podniku Diamo (16. 9. 1985- 31. 5. 1992). Od 1. 6. 1992 již nemohl tuto dobu navýšit, neboť byl zaměstnancem soukromé společnosti REKON, a. s.

36. Vymezil-li soud shora v odstavci 3 tohoto rozsudku dvě sporné otázky klíčové pro rozhodnutí v této věci, je nutno uzavřít, že odpověď na první z nich, zda žalobce splnil podmínky pro snížení důchodového věku dle NV 363/2009 (resp. zda lze dobu jeho zaměstnání u zaměstnavatele REKON a. s. v období od 1. 7. 1992 do 31. 12. 1996 hodnotit jako dobu zaměstnání I. pracovní kategorie v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných uranových dolech, tj. I. AA-URAN pracovní kategorie, je záporná. Žalobce stanovené podmínky pro snížení důchodového věku dle NV 363/2009 nesplnil.
37. Dále se soud zabýval druhou ze sporných otázek, zda je taková úprava, která žalobce v daném případě vyloučila z nároku na snížení důchodového věku jen proto, že žalobce od 1. 7. 1992 do 31. 12. 1996 pracoval v soukromém podniku, v souladu se zákazem diskriminace, resp. s úpravou diskriminačního zákona.
38. Soud dospěl k závěru, že ani žalobní námitky opírající se o tvrzení, že takové hodnocení věci je v rozporu se zákazem diskriminace, nemohou obstát. Jak na to poukázal NSS ve svém kasačním rozsudku, již v rozsudku ze dne 21. 4. 2010, č. j. 6 Ads 122/2009-59, č. 2093/2010 Sb. NSS, bylo přesvědčivě zdůvodněno, proč jako náležející do I. kategorie zaměstnání může být zařazen pouze výkon zaměstnání v organizaci, která spadala do působnosti některého z resortů. V této souvislosti NSS zdůraznil, že systém preferovaných pracovních kategorií byl založen na administrativní podřízenosti: „...v době socialismu byly všechny podniky, v nichž byly preference formou pracovních kategorií uplatňovány, státní a podřízené konkrétnímu odvětvovému ministerstvu, případně jinému ústřednímu orgánu, jehož prostřednictvím jim byly přidělovány (rozepisovány) všechny zdroje k činnosti, včetně mzdových prostředků a prostředků na podnikové sociální účely. Touto cestou administrativní podřízenosti hospodářských subjektů byl organizačně zabezpečován i systém preferovaných pracovních kategorií.“ NSS též výslovně uvedl: „Závěry Nejvyššího správního soudu v tomto konkrétním případě rozhodně nemohou být aplikovány na všechna zaměstnání vykonávaná u soukromého zaměstnavatele, která mají charakter obdobný zaměstnání zařazenému do zvýhodněné I. pracovní kategorie; to by bylo ostatně nespravedlivé paušální zvýhodnění soukromých zaměstnavatelů, kteří zaměstnance v rizikových provozech využívali, avšak nijak se nepodíleli na zvýšených nákladech spojených s jejich důchodovým zvýhodněním.“
39. Právě v této otázce pak NSS korigoval názor Krajského soudu v Plzni vyjádřený v jeho předchozím rozsudku ze dne 30. 12. 2022, č. j. 17 Ad 8/2022-54, podle něhož argument NSS odlišující skupinu zaměstnanců státních podniků a podniků vzniklých privatizací či transformací státních podniků na jedné straně a zaměstnanců soukromých podniků, které nevznikly privatizací či transformací státních podniků, na straně druhé, považoval za nedostatečně vysvětlené, a proto se od nich odchýlil. Je proto třeba konstatovat, že i v projednávané věci se toto rozlišení prosadí a žaloba namítající jeho nezákonnost nemůže být shledána důvodnou. Zdůvodnění tohoto rozlišení rozvinul NSS ve svém rozsudku ze dne 16. 12. 2016, č. j. 5 Ads 151/2016-24. V něm NSS zdůraznil, že zrušení pracovních kategorií bylo odůvodněno tím, že v době socialismu byly všechny podniky, v nichž byly preference formou pracovních kategorií uplatňovány, státní a podřízeny konkrétnímu odvětvovému ministerstvu, příp. jinému ústřednímu orgánu, jehož prostřednictvím byly podřízeným podnikům přidělovány (rozepisovány) všechny zdroje k činnosti, včetně mzdových prostředků a prostředků na podnikové sociální účely. Dále zdůraznil, že v tržní ekonomice podstatu problému pracovních kategorií, tj. omezování rizikových prací, popř.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

úplatu za jejich výkon, a ochranu zdraví pracovníků, řeší sami zaměstnavatelé; cílem legislativy bylo pracovní kategorie pro zaměstnance státních podniků postupně omezovat až do konečného zrušení a nikoli je rozšiřovat do soukromého sektoru. K výjimce, kterou připustila prejedikatura při splnění kumulativních podmínek v případě zaměstnance soukromého podniku, který vznikl na základě transformace či privatizace státem vlastněného podniku, zopakoval, že důvodem této výjimky byla skutečnost, že k takové změně došlo bez jakéhokoli vlivu či přispění dotčeného zaměstnance. Tento důvod však neplatí v případě zaměstnanců, kteří z vlastní vůle zaměstnavatele změnili, jako je tomu v případě žalobce v nyní projednávané věci. Jak připomíná důvodová zpráva k zákonu č. 235/1992 Sb., o zrušení pracovních kategorií a o některých dalších změnách v sociálním zabezpečení, kterým byl do zákona o sociálním zabezpečení vložen právě § 174, soukromé podniky měly v novém systému možnost ve prospěch svých zaměstnanců sjednat u pojišťovny smlouvu o důchodovém připojištění. V citovaném rozsudku ze dne 16. 12. 2016 č. j. 5 Ads 151/2016-24, NSS též již vyslovil, že je zcela objektivní a racionální právní úprava § 174 zákona o sociálním zabezpečení, podle níž je třeba rozlišovat mezi skupinou osob – zaměstnanců státního podniku, kteří ke dni 31. 12. 1992 vykonávali práce v rozhodné pracovní kategorii (resp. zaměstnanci soukromého podniku, který vznikl transformací či privatizací státem vlastněného podniku, přičemž takové zaměstnání i po změně vlastnické formy zaměstnavatele bylo nadále vykonáváno za identických podmínek jako v době, kdy bylo zaměstnání zařazeno do zvýhodněné pracovní kategorie) a osobami ostatními, které stejnou práci k uvedenému datu nevykonávaly jako zaměstnanci v pracovním poměru či tuto práci nevykonávaly jako zaměstnanci státního podniku, resp. podniku vzniklého transformací či privatizací státního podniku, anebo ji nevykonávaly za stejných (identických) podmínek jako v době, kdy bylo zaměstnání zařazeno do zvýhodněné pracovní kategorie. Paušální zvýhodnění soukromých zaměstnavatelů, kteří zaměstnance v rizikových provozech využívali, ale nepodíleli se na zvýšených nákladech spojených s důchodovým zvýhodněním (tak jako to činil stát), by bylo nespravedlivé.

40. NSS pak ve svém kasačním rozsudku zavázal Krajský soud v Plzni svým závěrem, podle něhož ani v nyní projednávané věci nejsou dány důvody se od shora citované judikatury NSS jakkoli odchýlovat. *„Žalobce, který byl od 1. 7. 1992 zaměstnán u soukromého podniku, který nevznikl transformací či privatizací státního podniku, nebyl ve srovnatelném postavení jako zaměstnanci, kteří k rozhodnému datu (31. 12. 1992) byli zaměstnáni u státního podniku či soukromého podniku vzniklého transformací či privatizací státem vlastněného podniku a na něž dopadal § 174 odst. 2 zákona o sociálním zabezpečení v rozhodném znění. Ke změně zaměstnavatelského subjektu v případě žalobce nedošlo neodvisle od vůle žalobce (změnou vlastnické formy). Platí tedy argument, že žalobce měl možnost si při vstupu do nového zaměstnání sjednat podmínky, včetně podmínek týkajících se nároků sociálního zabezpečení.“* NSS konstatoval, že žalovaná správně ve svých závěrech vycházela z rozsudku NSS ze dne 21. 4. 2010, č. j. 6 Ads 122/2009-59, č. 2093/2010 Sb. NSS.
41. Tento závěr kasačního soudu, ke kterému se tímto rozsudkem připojuje i Krajský soud v Plzni v projednávané věci znamená, že žaloba nemůže být úspěšná. Jelikož žalobce pracoval od 1. 6. 1992 u soukromé společnosti REKON, a. s. (a od 1. 7. 1992 vykonával práci, jejíž zařazení do I. kategorie zaměstnání se domáhal), která nevznikla privatizací či transformací státního podniku, nelze mu započítat výkon zaměstnání v této společnosti coby zaměstnání spadající do I. kategorie zaměstnání dle § 174 zákona o sociálním zabezpečení ve znění účinném k 31. 12. 1995, resp. dle závěrů rozsudku NSS ze dne 21. 4. 2010, č. j. 6 Ads 122/2009-59, č. 2093/2010 Sb. NSS. Rozlišení skupin zaměstnanců státních

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

podniků, resp. podniků soukromých vzniklých privatizací či transformací státních podniků a zaměstnanců soukromých, je racionální, odůvodněné a plně v souladu s ustálenou rozhodovací praxí NSS.

42. Za takové situace je pak nutno jako nerelevantní vyhodnotit žalobní námitky vztahující se ke způsobu prokazování charakteru zaměstnání, které žalobce coby zaměstnanec společnosti REKON, a. s. vykonával od 1. 6. 1992, resp. od 1. 7. 1992, kdy působil jako vedoucí důlního střediska na dole Svornost. Ať už totiž charakter této práce potvrzují svědkové S., L. a H. (coby bývalí členové statutárních orgánů společnosti REKON, a. s.) ve svém čestném prohlášení ze dne 19. 7. 2021 jakkoli, nic to nemůže změnit na tom, že výkon tohoto zaměstnání nelze hodnotit jako výkon zaměstnání zařazeného do I. kategorie zaměstnání. Stejný závěr nutno učinit i ve vztahu k potvrzení ČBÚ ze dne 13. 8. 1981, neboť i jím míní žalobce prokazovat výlučně charakter práce.
43. Závěry žalované, podle nichž žalobce získal pouze 6 let a 196 dnů zaměstnání kategorie I. AA, protože nesplnil podmínky § 21 odst. 1 písm. a) ani § 174 zákona o sociálním zabezpečení ve znění účinném ke dni 31. 12. 1995, tak plně ob stojí, stejně jako závěr, podle něhož není možné žalobcův důchodový věk stanovit ani na základě NV 363/2009, poněvadž v zaměstnání v hornictví v I. AA kategorii získal 2 386 kalendářních dnů, tedy 1 432 směn (2 386 x 0,6), nezískal tedy z hlediska § 1 písm. b) NV 363/2009 potřebných 2 200 směn.

Závěr a náklady řízení

44. Soud dospěl závěru, že žaloba, již se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí, není důvodná, výrokem I. tohoto rozsudku ji proto zamítl.
45. Výrokem II. tohoto rozsudku pak soud rozhodl o náhradě nákladů řízení. Při rozhodování o nákladech řízení se soud vyšel z § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož: „*Nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li úspěch jen částečný, přizná mu soud právo na náhradu poměrné části nákladů.*“ Účastníkem, který měl ve věci plný procesní úspěch, je žalovaná, neboť žaloba byla soudem zamítnuta. Žalovaná je nicméně správním orgánem, který nemá právo na náhradu těch nákladů, které nepřevyšují náklady spojené s výkonem její běžné úřední činnosti. Soud nezjistil, že by nějaké takové náklady žalovaný v souvislosti s probíhajícím řízením vynaložila. Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu, který o kasační stížnosti rozhoduje. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

Plzeň 3. května 2024

JUDr. Ondřej Szalonnás v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.